

AÑO II

PALMA 13 DE NOVIEMBRE DE 1898

NÚM. 93

DOMINICA XXIV

DESPRÉS DE CINCOGESMA. (*)

Que las obras de Deu, comensan per poch y arriban ab el seu desarrollo á s'ultima perfecció.

AQUEST principi se despren de dues paraules que el Fill de Deu proposá per fermós comprendre, que essent la Iglesia, en son comensament, petita com un grá de mostássa, cresqué, no obstant, fins en el punt en què avuy la veim, y que no tenguent més apariència que la de un tròs petit de llevát que se mescla ab sa farina d'una pasterada, se extengué per tots els països y nacions, canviantlos á tots. No tenim més que considerarla ab lo seu Fundador, ó ab los que la establiren després d' Ell, ó ab la seua doctrina.

¿Qué hi há més petit, en apariència que el seu Fundador? Es un homo que va neixer dins la pobresa, que va viurer trenta anys com á fill d'un fuster, que morí com un criminal. Es un homo que fench despreciat per tots els juhèus y tractat com el darrer de tots els homos; y no obstant, per le seua resurrecció, se convertí en un arbre, quals brancas se extengueren per tota la Terra. Els primers que establiren y constituïren la Iglesia, eran dotze homos sense ciència, durs de closca, pobres y de obscur naixament; y convertiren á tot lo món.

¿Quina cosa heyá més sencilla que le seua doctrina? Y á pesar de aixó, fench rebuda per oradors, filosòfs, reys y emperadors, que se varen honrar despreniant les máximas y lleys del paganisme, acceptant les de Jesu-Crist y lo seu Evangèli. Es que las obras de Deu comensan per molt poch y van cresquent fins á l'última perfecció: al revés de les obres dels homos, que en el principi tenen hermosa apariència, però que no alcansan llarga duració. Veis aquí exemples trets de la Sagrada Escritura, per los quals pot considerarsè la diferència que hey ha entre les obres dels homos y les de Deu.

¿Hey havia res tan alt y soberch com la torre de Babel, que els homos construïren algun temps després del diluvi? Arribava fins als nigns; pero el Señor l'enderrocá en un instant.

(*) Lo Evangèli d'aquesta dominica, enguany, correspon á la VI després de l'Epifania.

¿Quin rey hey hagué més rich y poderós que Nabucodonossor? Pues ab un sol dia fench tirat fora de son palau, perdé el conaixament y quedá reduit á la classe de fera. Els grans del mon fan molt de ranóu durant la seua vida y ab un instant baixan á la sepultura. Per el contrari, ¿quí mes humil que Jusèp, Moisés ó David? Y no obstant, Deu elegeig á un per ser virrey de Egipte, á l'altre per lliberar al seu poble, y á s'altre per governar un gran reïne. La causa de aquesta conducta la podem considerar ó bé en el mateix Deu, que se complau ab demostrar ab aixó el seu poder, y que res se pot oposar als seus intents, á fi, diu S. Pau, de que ningú se glorifich devant la seua presència: ó bé ab les mateixes criaturas ab les que Deu fa brillar s'humilitat y baixesa. Y es que la humilitat serveix de fonament á tota grandesa y ecsaltació. La Santíssima Verge s'humillá, y aqueixa humilitat li serví de escala per arribar á la dignitat de Mare de Deu. El Fill de Deu se humillá á sí meteix, diu S. Pau, per lo qual Deu també lo ecsaltá y li va dar un nom, que es sobre tot nom.

Veis aquí pobres, malats, sencills, perseguits, calumniats, despreciats, y tota classe de menesterosos que en el mon viviu humillats, el vostro consol. Sapiguen que l'Esperit de Deu sols reposa en los *humils* (no en los *superbos humillats*) y que Deu sols revela els seus secrets als mes petits, y á ells sols dona ses gracias. Qui s'humilla, será ecsaltat; y qui s'ecsalta, será humillat. Deya Sant Joan Crisostomo: «Si no aprenem aquí el llenguatge de la humilitat, no mos ecsaltarà Jesu-Crist; com no escoltaria un jutge romá, si no li parlassin en llatí, se vostra causa, així tampoch Jesu-Crist vos escoltará cuant se sègui en el seu tribunal, si no li parlám ab la seua llengua.»

MOSSEN JOAN.

PATRONA DE LA SETMANA

Día 19.—Santa Isabet, reina d'Hungria.

Fench filla d'Andreu II, rey d'Hungria. De petita va ser promesa per esposa á un gran Señor.

Als quatre anys la dugueren á la cort, ahont se criá ab compañía d'Inés germana d'el qu'havia de ser son espós, y cuant cumplí els 14, celebraren els desposoris! Qui

com Isabet no hagués estat bé arralada en la pietat y el sant temor de Deu, facilmente s'hauria entregada á ses vanitats y pasatemp propis de se juventud! Però Isabet, abans de ser reyna, procurant ab el matex amor qu' estimava á Deu estimar á son espós, y ocupava el temps que restava á ses propies obligacions en obras de caritat, ja socorreguent als necessitats y visitants als malalts, ja fundant hospitals y cases de beneficència ajuda. L'any 1225 experimentá Alemania una terrible fam y aprofitant Isabet l'ausencia de son espós maná repartir als pobres del seu reine tot el grá qu' hay havia replegat á dins els graners del estat; meresquent per las seuas llimonas l'honrós titol de *mare dels pobres*.

L'inesperada mort de son espós, la feu passar per una terrible prova, pues li formaren causa com á dissipadora de las rendes del Estat. Per disposició dels prohoms del reine prengué l'incautació de tots el seus béns, l'expulsaren del palau y la qu' era poch abans una reyna poderosa y estimada hagué de viurer de llimona, ab lo sentiment de veurer com li tencavan las portas d'aquellas meteixes cases de beneficència, que havia construhit y dotat totes aquestes humillacions les sufri Isabet sense inmutarse, ab gran alegria y resignació y apenas cobrá s'adot que passat algun temps li pagá Enrich, quant heu repartí tot als pobres y per més agradar y servir á Deu, vestí l'habit de la tercera orde de San Francesch, visquent una vida, més propia d'angel, que de ser humá, fins que en la flor de la seua juventut, pues sols contava 24 anys, volá á rebre la corona de l'immortalitat á que se havia feta merexedora per ses virtuts y penosos trabays.

MOSSEN GASPAR.

FORTS AB LA FÉ

La desgracia mes terrible que li pot succehir á qui ha perdut la gràcia de Deu, es el no fer cas d'haverla perduda. Aquesta indiferencia li endurex el cor, li axuga les fonts de la tendresa y li embuya la rahó. Derrera el dupte, que com á cerp verinosa, s'enrevolta á l'esperit y l'estreny per aufegar-lo, hi comparexen esbarts de vicis que s'afican á éll com á cans rabiosos y no paran fins á dexarlo ben sotsmés á l'esclavitut del Dimoni. Despreciar la gràcia es rebetlarse contra Deu, amor iaments: font inagotable de santedat y de justícia; es un acte de supèrbia diabólica del tot oposat á la contrició, un moviment iniquo que encona mes y mes les ferides de l'ánima, que fa perdre absolutament el gust á les coses de Deu, que allunya la caritat, aviva les passions, y mos empen de fonjal en fonjal fins que parám á un abisme espantós ahont no hi penetra ni un sol ratx de llum divina. ¡Y sabeu que ho es de farest axò de no alçar may los ulls al cèl, y no pensar ab el Bon Jesús, y no unir-se de cor á sos martiris en mitx de les tribulacions y amargures d'aquesta vida miserable, y no fer cas de la sanch preciosa que derramá per guañarnos la glória!

Donchs axí viuen molts que passen per il·lustrats y fins y tot per homos de bé. Sen regalan de les Santes Scriptures, y l'Evangèli com si no existís y com si el Fill de lo Etern Pare no hagués baxat á la tèrra y no mos

hagués nodrit ab les seues puríssimes ensseñances. Que se perpetua el sacrifici del calvari en la sancta Missa, que Jesucrist habita sempre ab noltros per lo Sagrament de lo altar, que deuriem estar sempre ambadalits ab aquest gran misteri d'amor, que l'exemple dels sants, confessors y martirs, demostra l'omnipotència de la gràcia divina, y al meteix temps es un fiscal de la corrupció y de les vanitats humanes....; bé, però de tot axò que s'en cuiden quatre donetes y quatre veys ab un peu á la sepultura.

¡Ah! ¿d'hont vos creis que prevenen aqueixa tristó rara que axuí mos agafa, aqueixes ganes de plorar sense sebre de qué, aqueix atupament de l'esperit que mos lleva l'humor? Es que respiram un aire corromput p' els alens de tantes ánimes atacades d'indiferència. Veus aquí la epidemia de la present generació que rebutja els dons de l'Esperit Sant, y gira l'espatla al nostre Redentor, y s'aboca á la infame hipocresia dels fariseus, Ells veyen els miracles de Cristo y conexian la veritat y la força d'aquestes gràcies celestials, y contra la rahó y resistint á la propia conciença, los atribuian al poder del dimoni. Els fariseus d'avuy en dia, ab lo cap ple de birimboyes de color científich, inflats de superbia, posseits de les vanitats y llepolies del mon, los atribuyexen á visions inexplicables, á forces ocultes, á un fanatisme tan absurdo, que essent purament subjectiu, podia transtornar les lleys de la naturalesa.

Però aquests esperits maliciosos, subjectes á la carn, bruts de cor y d'intelligencia, son cegos voluntaris que guian á altres cegos; y tan fort los tenen per sa má, que 'ls pobrets no la gosan moure per no trencarlase, y á força de voltes y revoltes han perdut l'eime. Per axò sentireu que diuen ab tota la frescura del mon, que no cal ocuparse dels dogmes religiosos; que aquestes *coses* no fan guañá diners ni donan ben estar; que no mes hi ha satisfaccions y alegries á dins el camí ample; y que ja que Deu ha posat creus en la tèrra, haurien d'esser totes buides. Tenen por á la llógica, y no volen pensar y s'estiman mes jaure dins un' assoll que aná á ajonollarse dins el temple.

¡Si! d'aquestes doctrines n'hi ha una verdadera epidèmia que s'ha estés per tot el mon, y á dins España pren molt fort, y aquella Mallorca tan hermosa tan cristiana dels nostros avis, tant plena de riqueses espirituals que avivavan sa poesia, aquella Mallorca tan estimada del nostro cor, está á punt de convertir-se en un cementeri.

Perque vejen si es horrorós el despreci de la gràcia de Deu, escoltau aquestes paraules del Bon Jesús. — «Y si cualcú digués res contra el Fill de l'home, perdonat li será; mes si parlás quantre l'Esperit Sant, no alcançará perdó ni en aquest sigle ni en l'altre.» — Axò no vol dir que de cap manera hi haja perdó per aquest pecat, sino que segons explican els Sants Pares, casi may se perdona per la ceguera y la gran duresa de cor á que sol arribar el qui l'ha comés. D'aquí nex l'impenitencia, que, com diu Sant Agustí, va acompanyada de la desesperació de la misericordia divina.

¡Pobres ánimes! Si se vessen axí com son, quin susto prendian!

¿Y qu' es lo que mos toca fer á noltros que gracies á

Deu mos horrorisám de les infámies y escándols del lliberalisme inimich acèrrim de Cristo, despreciador incorregible dels dons de l' Esperit Sant? Aguantarmos forts ab la fé. Sí: are mes que may! En mitx d' aquest gran desgavell d' idèes, en mitx d' aquest despreci general de les santes Benaventuranges, quant veim que les potestats infernals redoblan sa fúria, quant ja no hi ha país que s' serv, are es hora de mostrá cara y de dir aquí som noltros; no per fer estebetx ni per moure bregues de placers, sino posseits de cristiana indignació, revestits de noblesa, alçant el cor á Deu, ab verdadera humildat y ab esperit de penitència. Miraumos bé, dirém, miraumos bé: aquí som noltros; dexebles del Divino Mèstre que per res del mon volem apartarmos de les seues enseñances, valdement mos insulten, valdement tothom fasse bèfa de la nostra firmesa, encare que tothom se mos jir encuan-tre. Ja ho sabeu; no mes haurán salvació els qui se glorian ab la creu de Cristo, els qui tengan valor per confessarlo á Ell de paraula y d' obra devant qualsevol, á totes parts y á tota hora, en temps de tempestat y en temps de bonança. Fora mitjes tintes, fora contemplacions, fora por..... sempre, sempre forts ab la Santa Fè!

JERONI FORTESA.

GLOSA POPULAR

Sèt anys y vint y un dia
La vaig aná á festetjar,
Y cuant la vaig demanar
Per-a contes de casar
Va dir que no 'm conexía.
M' en vaig confessar un dia
De lo que amb ella 'm passá,
Y es confés me vá maná
Que na la 'm tornás mirá
O si nó no m' absoldria.
Jo sols vaig prometerlí
Que may més la miraria,
A no ser que qualche dia
Mos trobassim p' es camí
El capvespre ó 'l dematí;
Que está lleig no haver de dí
Deu vos guard, sía qui sía.

Un volta que resava
Dins l' iglesi ab devoció,
Vaig sentir una remor
Devés el portal major,
Y va ser *ella* que entrava.
Suxí que me repará
Els uys li feren canal...
Podeu pensar cada cual
Que está ferit des meu mal,
¡Mon còr quin devia está!
Jo no sé com va seguí
Que varem sortir plegat;
Y ella me digné: estimat,
Veniu á berená amb mí.
Jo vaig respondre y vaig dí:
Es confés m' ho prohibí;
Gentil flor, ja 'us he guañat.

Ella 'm replicá: Per fí
Ja vos don per bén provat;
Prou y massa hem festetjat;
Si estau de mi enamorat
Sabeu quin es el camí.—

Prenderló 'm costá'trabay
Emperò vaig investí;
Mos casarem; y pug dí
Que tots dos varem sentí
L' amor més forta que may.

(Afegitó)

Joves que no anau d' engañ
Y allargau sa festetjera:
Si en veritat d'uis casera,
No festetjeu sens espera
De casarvos dins un añ.

PROVERBIS ESCULLITS

D' ENTRE EL MILENAR QUE DICTÁ MESTRE RAMON LULL

XXXIX.—*De vida*

Vida d' enteniment es entendre lo ver camí de Deu.
T' esperansa te *vivifica* ab lo que encara no tens.
Qui be viu, va á bona mort.
Qui viu de pecat mor en pecat.
Mor-te per viure.

XL.—*De mort*

Mort corporal no es rès comparada ab l' espiritual.
La més mala mort es per pecat.
Ab virtuosa vida compra virtuosa mort.
Per poch viure, no vulgues tot temps morir.
Bona mort es porta de bona vida.

XLI.—*D' Avarícia*

No sies avar de virtuts, pues que en pots haver quant en pots voler.
Avarícia es malaltia contínua d' ánima y de còs.
Tothom avar fa més per temor que per amor.
Homo avar no sápie los teus secrets.
Homo avar sol ser envejós y llaidre.

XLII.—*De Glotonia*

Glotonia es un pecat que gasta en perjuí de la Sanitat.
Glotonia é Trempança sovint son inimigues.
Per glotonia donas pleer á ta boca y pena al teu còs.
A homo glotó ni comans gallines ni li dons ta filla.
Com el glotó viu poch, no cal castigarló.

XLIII.—*De Lucúria*

La Lucúria comensa en pecat venial, y fineix en pecat mortal.
Lucúria comensa en bellesa y acaba en lletjesa.
Lucúria mata al còs en aquest mon, y á l' ánima en l' infèrn pregon.
Les carreres de Lucúria son veurer y ohir: l' hostal es imaginació y la voluntat son llit.
Lo Lucuriós no té vergoña, ni amichs en el cèl ni en la tèrra.
Lo pler de Lucúria es molt petit y son despleer pot ser infinit.
Contra temptació de Lucúria, ajuda 't ab l' Oració, y Prudència, y Fortitut y Aflicció.

(Continuará)

CRONICÓ DEL MES DE NOVEMBRE

Dia 5.—Per *dèu* vots contra *nòu*, fou elegit President de la Diputació Provincial el Sr. D. Alexandre Rosselló y Pastors.

Dia 6.—En lo nou temple *Oratori de Sant Felip-Neri*, á Porreras, se benehí una nova custodia construïda per l' argenter D. Bernat Bonnin, segons dibuix de don Cristofol Mora.

—El vespre se celebrá solemne distribució de premis,

president lo Illm. Sr. Bisbe, als dexebles del Col·legi regentat p' els P. P. Agustins, á Palma.

Dia 7.—L' Ajuntament se dá per *enterado* de que la Junta d' Obras del Port, no podia accedir á la petició de convertir en Passeig públich l' explanada del port de Palma.

Dia 8.—S' activaven els trabays per tornar obrir la *Tómbola* en els baxos de La Sala.

—Arribaren notícies molt pessimistes referents als negociants de la pau entre España y els Nort-americans; y se deya si s' haurien de reprendre les obres de fortificació de ses Balears.

Dia 9.—Per iniciativa del Director d' aquest setmanari, lo M. I. Sr. D. Antoni M. Alcover Vicari General, celebrá una missa en l' altar de Sta. Victoria de Sant Felip Neri, en sufragi de l' ánima de la Poetissa † D.ª Victòria Penya. Hey assistiren la major parts de poetes, periodistes y persones amigues de la finada. (a. c. l. v.)

◇ F. ◇

CORRESPONDENCIA

† Sr. Director de MALLORCA DOMINICAL:

En lo número passat vaig llegir axò: «Lo que més mos dól es que els escriptors catòlics siem tants poch y tant mal avenguts. ¿Perquè no formam un Gremi?»

Tan escel·lent idèa mereix ser realisada aquí ahont, gracies á Deu, encara teneu *majoria* els qui empran paper y tinta en defensa de la Doctrina Catòlica. ¿Com s' ha de realisar? Molt facilment: s' aplegan mitja dotzena de literatos que estigan resultats á seguir les prescripcions de Lleó XIII relativament al modo de escriure y de fomentar les publicacions de propaganda catòlica, prenguent per patró á Sant Francisco de Sales, designat p' el meteix Sant Pare; redactau un petit reglament, lo subjectan á l' aprovació del nostre Illm. Sr. Bisbe; obrin llista de sòciis, y tot seguit se posan amb amistosa intel·ligència baix direcció del Sr. *Consiliari President*, que hauria de ser eclesiástich,.... y s' haurán acabat ses desidències y les mútues recriminacions més ó manco encubertes que de tant en tant se dirigeixen els catòlics que col·laboren anonimament en la publicació de distints periòdichs.

Advertim que, per ser soci, creim que no importa ser *escriptor*, basta ser *lector* amig de la sana Doctrina é inimig de la malsana.

Dia 29 de Janer es la festa del patró dels propagandistes de les creències catòliques, per mèdi de la premsa;.... Quedan dos mesos y mitj de temps per organisar aquesta associació.

Dispensi mon atreviment y mani á son servidor y amig que li b. l. m.—UN SUBVENCIONISTA d' aquest Setmanari.

Agrahim la carta transcrita, però trobam que no era á noltros que havia d' anar dirigida; suposat que ja hey ha un' altra *Mallorca* de més respectibilitat que aquesta. Amb tot y axò, l' hem volguda insertar, pues desconeixem el nom propi y la residencia del seu autor, á quí dam per tota resposta: No estarán per cap dels redactors del nostre setmanari, y son Director, com ja va dir, s' *aconortaria de seure á s' escalonet mes baix*.

Ara: Doctors té la Sta. Mare Iglesia, que cuant heu trobarán oportú y convenient, es d' esperar, prendán ó secundarán les nostres humils iniciatives. Entretant, comanemhó á Deu.

B. FERRÁ.

ENVINAGRAT Y RONXETES (*)

Transcrit de *La Unión Republicana* de día 28 de Octubre.

«Por de pronto se asegura que ya no será Presidente de la Diputación el que el Sr. Ribot tenia designado como candidato.»

De *La Ultima Hora* de día 3 del corrent.

«Palma 31 de Octubre de 1898—Sr. D. Miguel Santandreu—.... traigo la inquebrantable resolución de no ocuparme actualmente en otros asuntos que los que á mi persona conciernen y afectan.»

Del *Soller* de dia 5.

«Entre los pasajeros que llegaron á ésta el lunes procedentes de Barcelona, en el vapor correo *Cataluña*, figuraba D. Pascual Ribot y Palliser, ex-gobernador de Cádiz y hasta hace poco jefe del partido liberal en esta isla. A esperarle fueron caracterizados personajes del partido, entre los cuales vimos á los Sres. D. José Serra, D. Jerónimo Estades, D. Jaime A. Mayol, D. Pedro Antonio Ripoll, D. Juan Coll, D. Miguel Lanuza, D. Jorge Frontera, y no recordamos si algún otro. El Sr. Ribot, y lo mismo sus amigos que habian ido á recibirle con objeto de darle más pronto la bienvenida, subieron seguidamente á la población, y se dirigieron á casa de D. Jerónimo Estades, en la que descansó el distinguido viajero algunas horas y recibió á una comisión del Ayuntamiento y á otros amigos políticos que fueron á saludarle.»

De *La Correspondencia* de día 6.

«Resultó inútil la dimisión que hizo de la jefatura del partido liberal el Sr. Ribot, el mal está más hondo; hay que iniciar una política nueva y para ello no sirven los hombres de *La Peña*.

Tendrán mucho mérito como hombres, pero como políticos les falta corazón. Esos que se llamaban los hombres sanos, esos que presentaban listas y contaban sus votos, esos que celebraban conferencias para formar el partido nuevo, esos que en ademán descompuesto entraban en *La Peña* y allí decían que no seguían por más tiempo al Sr. Ribot, ayer mostraron su debilidad, les bastó una cariñosa reprimenda del jefe, una burda historia que nadie cree y renunciaron sus ideales para ser instrumento que favoreciese el triunfo de la política que ellos condenaban.

Por débiles no pueden ser los inspiradores de una política nueva por falta de carácter no pueden ser directores sino dirigidos, ni aun eso, que es muy posible que quien ha visto cuan fácilmente se doblegan al capricho de cualquiera, les castigue con el olvido ó el desprecio.

Socias, Canals, Vidal, Sitjar, Amer, Obrador, todos hasta el número de nueve votaron al Sr. Alcover, de los más reacios se consiguió el voto á unos, halagándoles su vanidad á otros recordándoles deudas de honor contraídas hace dos años.»

De *La Almudayna* de día 6.

«El resultado de la elección de Presidente, produjo general sorpresa por lo inesperado y fué recibido con marcadas muestras de aprobación por el público.

Felicitemos al Sr. Rosselló, cuyas condiciones son demasiado conocidas y cuyo paso por la Diputación en otro bienio resultó verdaderamente provechoso; y no podemos menos de extrañar, en persona tan amable y simpática como el Sr. Gobernador dimisionario señor Guzmán, la impropia actitud que adoptó ayer, prescindiendo de atenciones que son de rigor entre amigos y entre adversarios políticos. No por representar el Sr. Rosselló el partido del gobierno y pertenecer el Sr. Gobernador á la oposición gamacista, se debía permitir las vehemencias de ayer.»

De *El Ancora* de día 7.

«*Nuevo Presidente.*—Como se ve en las largas reseñas de los periódicos políticos y de *La Ultima Hora*, en el terreno político, hay mucha marea. Parece que con motivo del nombramiento del presidente á favor de D. Alejandro Rosselló, el Gobernador dimitente D. Victoriano Guzmán, asistió inesperadamente al Palacio de la Diputación, con cara ceñuda, con ademan nervioso, negando el uso de la palabra, amenazando con multa á los ausentes y despidiéndose sin saludar al Sr. Presidente. Para los que están al tanto de las interioridades, nada extraña. Lo cierto es que atravesamos una situación general muy crítica, y en lo humano no vemos esperanza de remedio eficaz para salvar á España.»

Tampoch en veim noltros per salvar á Mallorca.

(*) Mos ha mancat temps per confeccionar aquests platets. Els nostros lectors mos dispensarán que umpliguem aquesta secció, amb alguns retays de la premsa periòdica mallorquina.

ADMINISTRACIÓN:—Campana 2

Imp. de las hijas de Colomar.